

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

МАСОВІ ФОРМИ РОБОТИ
З ДІТЬМИ ТА МОЛОДДЮ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

КАФЕДРА
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ОСВІТНИХ І
ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК

Освітній ступінь

Бакалавр

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність – 011 Освітні, педагогічні науки

3

Кількість кредитів

4 рік, 8 семестр

Рік підготовки, семестр

вибіркова

Компонента освітньо-професійної
програми

Дні занять

**згідно з тимчасовим та постійним
розкладами**

Мова викладання

українська

Консультації

**понеділок 11.20-12.40, вівторок 09.40-11.20
каб. 212**

Викладач

**кандидат педагогічних наук,
доцент Карпова Ірина Гораціївна**

Контакти

irina.karpova.1962@ukr.net 0734431235

ОПИС КУРСУ

Важливим державним і соціально-педагогічним завданням у галузі освіти і педагогіки є підготовка компетентних фахівців, здатних здійснювати на високому професійному рівні процес соціального виховання, організовувати соціально-виховну роботу з різними категоріями вихованців, спрямованих на творчий розвиток особистості, реалізацію її задатків і здібностей у різних соціальних інституціях та соціокультурних середовищах в інтересах як особистості дитини, молодшої людини, так і Української держави, європейської та світової спільноти в цілому. Вирішення основних завдань соціально-виховної роботи безпосередньо пов'язано із необхідністю організації взаємодії соціального педагога і вихованців, при цьому механізми, що закладені в основу цієї взаємодії, розрізняються залежно від того, хто буде виступає клієнтом: індивід, група чи громада. Відповідно, мова йде про форми індивідуальної, групової та масової роботи.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Масові форми роботи з дітьми та молоддю» є історія використання масових форм роботи у вітчизняній та зарубіжній соціально-виховній практиці, теорія та практика застосування масових форм роботи з дітьми та молоддю в професійній діяльності фахівців із соціально-виховної роботи.

Навчальна дисципліна пов'язана з курсами «Історія соціально-виховної роботи», «Соціалізація особистості», «Соціально-виховна робота в закладах освіти», «Національно-патріотичне виховання», «Методика соціального виховання».

Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення майбутніх фахівців із соціально-виховної роботи із сучасними масовими формами роботи з дітьми та молоддю та резервами їх застосування в соціально-виховній роботі.

Завдання вивчення дисципліни «Масові форми роботи з дітьми та молоддю» полягають у наданні теоретичних знань із історії масових форм роботи у вітчизняній та зарубіжній соціально-педагогічній практиці; ознайомленні із основними масовими формами соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю, можливостями їх застосування в умовах різних локацій соціального середовища з урахуванням особливостей дітей та молоді; виявлення специфіки використання масових форм роботи в практиці соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю.

ЗМІСТ КУРСУ

№	Теми	Аудиторних занять (годин)	
		Денне відділення	Заочне відділення
Змістовий модуль 1 Теоретичні засади масових форм роботи з дітьми та молоддю			
1	Загальна характеристика масових форм роботи	6	4
2	Теоретичні основи організації і проведення масових форм роботи з дітьми та молоддю	4	2
Змістовий модуль 2 Технологічні основи застосування масових форм роботи з дітьми та молоддю у соціально-виховній роботі			
3	Масові форми соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю в умовах середовища територіальної громади	4	
4.	Театралізовані та концертні масові форми соціально-виховної роботи	4	
5.	Акції, квести як масові форми соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю	2	
6.	Ігрові масові форми роботи з дітьми та молоддю	4	
7.	Масові форми роботи в соціально-виховному середовищі середнього загальноосвітнього закладу	4	
8.	Масові форми роботи з дітьми та молоддю в оздоровчих таборах	4	
9.	Масові форми інформаційно-просвітницької роботи	2	
Усього		34	6

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Шифр згідно з ОПІ	Компетентності
ЗК 4	Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань. Здатність до ефективного використання інформаційних і комунікаційних технологій у педагогічній діяльності.
ЗК 6	Здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.
ЗК 7	Здатність до критичного аналізу, творчості, генерування ідей на основі пошуку, узагальнення та систематизації інформації із різних джерел для

	здійснення успішної професійної діяльності. Здатність до розв'язання нестандартних задач.
ЗК 10	Здатність працювати в команді. Уміння відстоювати власну позицію в ході прийняття колективних рішень. Повага до думки та позиції іншого члена команди в процесі вироблення спільних рішень.
ЗК 11	Здатність до безпечної життєдіяльності в освітньому середовищі з дотриманням принципів здоров'язбереження та підтримання здорового способу життя.
ФК 3	Уміння визначати пріоритетні напрями, планувати основні етапи виховної роботи, координувати та коригувати діяльність учасників соціально-виховного процесу.
ФК 4	Знання змісту та різновидів соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю. Знання особливостей організації та здійснення соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю в різних соціокультурних середовищах.
ФК 5	Здатність добирати методики соціально-виховної роботи відповідно до мети, середовища, інституції, характеру та напрямів її діяльності. Здатність добирати форми, методи та прийоми реалізації завдань соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю.
ФК 10	Уміння стимулювати особистість до саморозвитку і самореалізації через різні види творчої, суспільної активності; організовувати та скеровувати змістовне дозвілля дітей та молоді різного віку, їхню суспільно-корисну діяльність; здійснювати різноманітну анімаційну практику культурного, естетичного, художнього, спортивного та іншого спрямування. Сприяння інтеграції дітей, учнівської молоді та їхніх сімей у соціокультурний простір інститутів соціального виховання, громади тощо.
ФК 16	Здатність формувати культуру здорового способу життя, виховувати дбайливе ставлення до довкілля. Уміння запобігати можливим ризикам і небезпекам для благополуччя і здоров'я дітей та молоді. Забезпечення сприятливого емоційно-психологічного клімату у групі, колективі тощо.

Контрольні питання на залік

1. Форми виховної роботи та їх класифікація, функції.
2. Специфіка та переваги масових форм роботи.
3. Масові форми роботи як засіб згуртування дітей та молоді.
4. Масові форми роботи в історії соціального виховання.
5. Масові форми роботи в історії соціального виховання давніх слов'ян і українців.
6. Масові форми роботи в історії соціального виховання народів світу.
7. Особливості масових видовищ. Можливість використання різних локацій. Локації масових форм роботи: майданчики, сцени, стадіони, зали та ін., їх характеристика.
8. Методика організації і проведення масового виховного заходу.
9. Команда фахівців у підготовці масового заходу соціально-виховної роботи. Оргкомітет організації масового заходу. Гарантія збереження життя та здоров'я учасників масової форми роботи. Правила техніки безпеки.
10. Організації-партнери в організації масових заходів з дітьми та молоддю.
11. Проведення масових заходів в умовах воєнного стану.
12. Врахування вікових особливостей вихованців в організації та проведенні масових форм роботи з дітьми та молоддю.

13. Урахування потреб та вимог цільової групи, учасників, глядачів.
14. Визначення організаційно-методичних умов масових форм роботи з дітьми та молоддю.
15. Критерії успішності масової форми роботи.
16. Територіальна громада як різновид соціального середовища та її роль в організації виховної роботи з дітьми та молоддю.
17. Інноваційні масові форми дозвілєвої діяльності молоді в умовах територіальної громади.
18. Використання соціокультурних об'єктів для організації масових форм роботи з дітьми та молоддю.
19. Переваги відкритого середовища вулиці, міста для проведення масових форм роботи.
20. Мітингові форми роботи: мітинг, демонстрація, маніфестація, вулична хода.
21. Форми масової роботи в умовах парків, площ.
22. Благодійні акції та аукціони.
23. Особливості й тенденції сучасного розвитку театралізованих заходів.
24. Флеш-моби та їх роль в організації соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю.
25. Акції як масові форми соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю.
26. Станційні експresi як масові форми соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю.
27. Квести як масові форми соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю.
28. Поняття про жанри драматургії театралізованих масових дійств.
29. Театралізований тематичний вечір та його різновиди.
30. Особливості сценарію і організація проведення різних за жанрами театралізованих дійств.
31. Тематичний день-свято як комплексна масова форма роботи.
32. Ярмарок в системі соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю.
33. Фестиваль в системі соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю.
34. Дискотека, виставка в системі соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю.
35. Концерт в системі соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю.
36. Методика підготовки та проведення тематичних свят, конкурсів, концертів.
37. Переваги свята як масової форми роботи.
38. Ігрові масові форми роботи з дітьми та молоддю.
39. Масова гра як засіб активізації життєвих ресурсів дітей та молоді.
40. Масові форми роботи в соціально-виховному середовищі середнього загальноосвітнього закладу.
41. Особливості соціально-виховної роботи в умовах закладів оздоровлення та відпочинку.
42. Масові форми роботи з дітьми та молоддю в оздоровчих таборах.

Рекомендована література:

Основна література

1. Безпалько О. В. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у територіальній громаді: теоретико-методичні основи: Монографія.
<https://core.ac.uk/download/pdf/19667907.pdf>

2. Бех І. Д. та ін. Основні орієнтири виховання учнів 1-12 класів загальноосвітніх навчальних закладів України. Програма. Тернопіль, Навчальна книга. Богдан, 2008.
3. Білозуб Л. М. Основи сценарної роботи соціального педагога: навчальний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Соціальна педагогіка». Запоріжжя: ЗНУ, 2014. 121 с.
4. Бочелюк В. Й., Бочелюк В. В. Дозвіллезнавство. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 208 с.
5. Вайнола Р. Х. Технологізація соціально-педагогічної роботи: теорія та практика. Навчальний посібник/ За ред. проф. С. О. Сисоєвої. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. 134 с.
6. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери: за ред. проф. І. Д. Зверєвої. Київ, Сімферополь: Універсум, 2012. 536 с.
7. Зайцев А. П. Режисура естради і масових видовищ. К. 2006. С. 191-209.
8. Зайцев В. П. Режисура естради та масових видовищ. К.: Дакор, 2003.
<https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/23858/1/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0%20%20%D0%9E%D0%A0%D0%A1%D0%A5%D0%9C%D0%97.pdf>
9. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання. К., 1997. 256 с.
10. Максимюк С. П. Педагогіка. К., 2005.
11. Манчуленко Л. В. Методика соціально-виховної роботи у сучасних умовах. Навч. посіб. / Л. Манчуленко. Чернівці, Чернівецький нац. ун-т, 2012. 240 с.
12. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний посібник / Л. В. Кондрашова, О. О. Лаврентьєва, Н. І. Зеленкова. Кривий Ріг, 2008. 105 с.
13. Обертинська А. П. Масові ігри та свята: Навчальний посібник. К.: Вища школа, 1980. С.6 – 26.
14. Організація культурно-дозвіллевої діяльності молоді. /Укл. О. С. Гайдук.
https://zakfolkcenter.info/wpcontent/uploads/organizaziya_dozvillya_molodi.pdf
15. Пальчевський С. С. Соціальна педагогіка.
https://pidru4niki.com/12430503/pedagogika/sotsialna_pedagogika
16. Петрова І. В. Дозвілля в зарубіжних країнах: Підручник. К.: Кондор, 2005. 408 с.
17. Сорока Г. І. Організація виховної роботи : планування, аналіз, методичне забезпечення. Х.: Вид. група «Основа». 2005. 128 с.
18. Сущенко Т. І. Позашкільна педагогіка / Т. І. Сущенко. К. : Освіта, 1996. 216 с.
19. Ухач Л. І. Культурно-дозвіллева діяльність. Навчально-методичний посібник. Ч. І. Ужгород: 2007. 92 с.
20. Фіцула М. М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти. К.: Видавничий центр «Академія», 2001.
21. Яременко Н.В. Дозвіллезнавство: навчальний посібник. Фастів: Поліфаст. 2007. 480 с.

Допоміжна література

1. Болдовський В. В., Шустка В. М. «Квест – це дуже просто». Методичний посібник по створенню квестів. Канів: 2018. 44 с.
2. Вайнола Р. Х. Проблеми професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів до роботи в закладах оздоровлення та відпочинку.
<https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/11572/Vainola.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

3. Дюнченко Н.П. Мистецтво гри (теорія і практика ігрової діяльності в умовах дозвілля). К., 1999.
4. Капська А. Й., Мільчевська Г. С. Фізична самореалізація старшого підлітка в умовах дитячого оздоровчого табору.
<https://web.znu.edu.ua/herald/issues/2012/FViS-2012-2/065-73.pdf>
5. Кравченко О. О. Освітньо-просвітницька діяльність Пролеткульту України у структурі суспільно-історичних змін (1917–1932 рр.)
<https://nauka.udpu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/09/Kravchenko-avtoreferat.pdf>
6. Літвін К. О. Ігротерапія в соціально-педагогічній роботі з дітьми дошкільного віку.
<https://web.znu.edu.ua/herald/issues/2011/2011-ped-2.pdf>
7. Лях Т. Л., Качуровська В. Ю. Організація дозвілля дітей студентами-волонтерами державних та неурядових організацій.
<https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/11584/Lyakh%2cKachurovska.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
8. Малоока Л. В. Організація масових свят.
file:///D:/Downloads/Organization_of_Mass_Celebrations.pdf
9. Методичні рекомендації по визначенню новітніх форм організації дозвілля та їх застосування в роботі :
<http://kluby.if.ua/blog/view/metodichni-rekomendatsiyi-po-viznachenniu-novitnikh-form-organizatsiyi-dozvillia-ta-yikh-zastosuvannia-v-roboti>
10. Мільчевська Г., Петухова К. Організація соціально-виховної роботи з підлітками в дитячому закладі оздоровлення й відпочинку.
http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/9944/1/%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D0%BA%D0%B0_21%20%283%29-27-33.pdf
11. Обертинська А.П. Основи теорії драми та сценарної майстерності. К.: ДАККМ, 1999. С.104-112.
12. Пальчевський С. С. Соціальна педагогіка. Із історії вітчизняної масової практики виховання.
<https://subj.ukr-lit.com/socialna-pedagogika-palchevskij-s-s-1-10-iz-istori%D1%97-vitchiznyano%D1%97-masovo%D1%97-praktiki-vixovannya/>
13. Пальчевський С. С. Соціальна педагогіка. З історії масової практики соціалізації народів світу.
<https://westudents.com.ua/glavy/50941-111-z-stor-masovo-praktiki-sotsalzats-narodv-svtu.html>
14. Пальчевський С. С. Соціальна педагогіка //Методика планування діяльності соціального педагога в загальноосвітньому навчальному закладі.
<https://westudents.com.ua/glavy/50965-metodika-planuvannya-dyalnost-sotsalnogo-pedagoga-v-zagalnoosvtnomu-navchalnomu-zaklad.html>
15. Пальчевський С. С. Соціальна педагогіка. Стратегія зовнішньої соціально-педагогічної діяльності загальноосвітнього навчального закладу.
<https://subj.ukr-lit.com/socialna-pedagogika-palchevskij-s-s-strategiya-zovnishno%D1%97-socialno-pedagogichno%D1%97-diyalnosti-zagalnoosvitnogo-navchalnogo-zakladu/>
16. Пундик Л. Є. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до виховної діяльності в умовах оздоровчого табору.
<http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/37793/100310440.pdf?sequence=1&>
17. Сокол І. М. Квест як сучасна інноваційна технологія навчання. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць.

Інформаційні ресурси

1. Основні позашкільні установи. <https://studfile.net/preview/5253383/page:44/>
2. У Чернігові відкрився молодіжний простір Aware Zone . <https://www.0462.ua/news/3554265/u-chernigovi-vidkrivsa-molodizhnij-prostir-aware-zone-fotoreportaz>
3. Посібник «Молодіжні простори в бібліотеках» <https://www.prostir.ua/?library=posibnyk-molodizhni-prostory-v-bibliotekah>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи (тематичні завдання для самостійної роботи, тести тощо), які виконуються із порушенням встановлених викладачем термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимально можливої кількості балів за даний вид діяльності). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, режим роботи тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачі керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка» (2019 р.; Інтернет-ресурс: <https://drive.google.com/file/d/1kpvtbTTnlgy2Tz29iNvgwMe84tMAkRg/view>). У процесі навчання забороняються академічний плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування (при написанні контрольної роботи та складанні іспиту), хабарництво.

Політика щодо відвідування. Відвідування лекційних занять є обов'язковим. Теми пропущених лекційних занять студент опрацьовує самостійно. Відвідування практичних занять та контрольних заходів (контрольна робота, залік) є обов'язковим. За об'єктивних причин (хвороба, працевлаштування, карантинні заходи тощо) навчання та складання заліку може відбуватися в онлайн режимі за погодженням із викладачем.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ФОРМАМИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на лекційному занятті	8	1	8
Робота на практичному занятті: Усне опитування на практичному занятті (виступ, реферат, презентація, есе, доповнення)	9	4	36
Активність на практичних заняттях	1	4	4
Виконання різних видів самостійної роботи та практичних завдань	9	3	27
МКР (підсумковий тест)	1	25	25
Всього			100

Система переведення балів в залікові оцінки

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою університету
A	5 (відмінно)	90-100
B	4 (дуже добре)	83-89
C	4 (добре)	75-82
D	3 (задовільно)	68-74
E	3 (достатньо)	60-67
FX	2 (незадовільно з можливістю повторного складання)	35-59
F	2 (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)	1-34